

Eduard «Macameu»

temps de postguerra

José Juan Sídoro Tírado

UNARIA
EDICIONES

Primera edició: desembre 2018

Textos

Jose Juan Sidro Tirado

Disseny

Akane Studio

Edita

Unaria ediciones
www.unariaediciones.com
hola@unariaediciones.com

ISBN

978-84-949601-4-7

Dipòsit legal

CS 1230-2018

- © Dels textos: els seus autors
- © De les imatges: els seus autors
- © D'aquesta edició: Unaria ediciones

Tots els drets reservats. Queda prohibida, excepte excepció prevista en la llei, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació d'aquesta obra sense comptar amb l'autorització dels titulars de la propietat intel·lectual. La infracció dels drets esmentats pot ser constitutiva de delictes contra la propietat intel·lectual (articles 270 i següents del Codi Penal).

*A aquells castellanencs, anònims o no,
que amb encerts i mancances
i per damunt de tot amb la manera de viure i estimar
van saber escollir el seu camí, en uns temps difícils.*

**EDUARD «MACAMEU»
TEMPS DE POSTGUERRA**
DE JOSE JUAN SIDRO TIRADO

Nota de l'autor:

Tot i que algunes dates, llocs i noms dels diferents personatges que apareixen a continuació se corresponen en algun cas amb la realitat, la totalitat dels fets narrats són novel·lats.

capítol I la família

Eduard era el major de cinc germans i a casa no disposaven de més ingressos que els que la terra els donava, però les circumstàncies manen i, en faltar el pare, fou necessari donar a jornal totes les terres, molta feina per a una mare tota sola; molts diners s'escapaven ara entre els dits, pocs guanys i massa boques que omplir. Calia espavilar, i en ser ell, el xic, i el major, ja se sap, a l'horta falta gent, i els estudis van haver de quedar apartats.

No obstant això no era el nostre amic llaurador, no ho havia estat mai, el pare no li ho havia inculcat; Tomàs allò que volia, i així li ho contava a la seua estimada Rosa a les nits en la intimitat de la cambra matrimonial, era un fill lletraferit, «un llicenciat», un home de lletres, amb carrera, com li agrada dir quan es reunia els diumenges a la vesprada amb els amics al casino, i per bé que si no hagués estat per les maleïdes febres, de segur que Eduard hagués

arribat lluny perquè era molt espavilat, aplicat i gens ni mica mal estudiant.

Per això, per no estar avesat, tot i que els esforços eren grans i no defallia davant les dificultats, a Eduard la llaurança va començar a vindre-li gran des del primer dia. Amb penes i treballs diferenciava una llegona d'una aixada i aquesta d'un eixartell, per no parlar de les diferents falçs, dalles, corbelles, cabassos i sedassos, o quan era el temps de plantar cols, encisams, tomaques o creïlles...

Ell s'aprestava a aprendre de veïns i coneguts, però tenia clar que allò no era per a ell, que no havia nascut per ser llaurador. Amb el consentiment de la mare, i veient els grans esforços i els pocs guanys, va decidir deixar les terres arrendades i fer-se càrrec tant sols de les seues, les que havien estat primer dels avis i ara de la mare, i, si no hi hagués cap necessitat urgent «de vendre», serien, amb el pas del temps, rebudes en herència per ell i les seues germanes, perquè, no ho hem dit encara, tots els altres membres de la família, eren xiques, a més de la mare, una bona i disposta veïna del raval, quatre femelles de 16, 13 i 11 anys. No, no m'he descomptat, tres edats i quatre xiques, Empar, Rosa Maria, Àgueda i Lledó, perquè les dues darreres, les més joves, eren bessones.

La mare i els cinc germans van anar creixent i tirant avant, quin remei, faltava el cap, el pare, però la vida havia de seguir, i ho van fer entre encisams, coliflors, tomaques i altres verdures de temporada que conreava Eduard a la marjal de la «Brunella», a tocar del riu sec i que la mare s'encarregava de vendre a la menuda a la porta de casa, i una minsa collita de «clemenules» d'un petit hort a la partida de Taixida, molt a prop de Lledó, per al qual cada any que passava costava més de trobar comprador.

I així un any i un altre, quan a la fi, després de fer molts números, sempre arribaven a la mateixa conclusió, que tot i l'esforç familiar els donava uns guanys tan minsos que només els permetia, com diuen els vells al raval, per anar pelant i menjant, i poca cosa més.

Mentrestant, la major de les germanes, Empar, havia deixat l'escola, ja no «anava a costura», i ajudava en els quefers diaris de la casa; Rosa Maria, la segona, i les dues bessones encara acudien tots els dies a «l'escola del jardinet», molt a prop del domicili familiar i, tal vegada, una de les bessones, Àgueda, que era molt aplicada i aprenia ràpid, segons li comentava a la mare en diferents ocasions «donya» Conxita, la mestra, si no canviava, podria seguir estudiant, fer el batxillerat a l'institut i qui sap si després, la carrera de magisteri a «la Normal», perquè des de menudeta, sempre havia tingut certa inclinació pels xiquets i «tenia traces». Els mestres, al cap i a la fi, estaven ben vistos dins la societat tot i que el seu sou era també prou curt, però la vocació substituïa en moltes ocasions qualsevol dificultat, i ves per on, Aguedeta, que així la anomenava la mare, semblava tenir-ne.

L'Eduard ho tenia cada dia més clar, hauria de buscar-se els fesols en un altre lloc que no fos el camp si volia tirar endavant la llar familiar i formar per ell mateix més endavant una nova família. Va aficionar-se als cotxes, li va entrar el cuquet de la conducció, ell que anava i tornava del camp amb bicicleta primer i en «un mosquit» del pare després, portant aixada i cabàs al portaequipatges.

Un dia li va venir la inspiració, cotxe i feina tot junt, ho tenia decidit: seria taxista. Així ho va dir a casa, la mare i les germanes ho van rebre amb una mica d'indiferència,

no hi havia cap taxista a la família, ni coneguts de prop, però ningú va aconseguir traure-li-ho ja del cap. No va arribar a convertir-se en obsessió, però mai va tornar a abandonar la idea.

capítol II

la proposta

A Castelló feia anys que havien desaparegut els caruatges i les berlines de Toribio, i allò que primaven eren els taxis, que en aquells anys, els de la postguerra, els 40 i 50 del segle passat, servien fonamentalment per portar la gent des dels domicilis fins a l'estació, per traslladar els familiars al cementiri en els soterraments i per desplaçar-se al metge, principalment a les consultes de l'hospital provincial i les clíniques repartides per la vila i ravals. Semblava que amb el progrés el taxi hauria de tenir futur, tot i que en aquell Castelló, que a dures penes superava els 30.000 habitants, n'hi havia pocs, molt pocs.

Els anys passaven, i amb l'ajuda d'uns familiars pròxims, per part del pare, l'Eduard va aconseguir, a la vegada mantenir les dues parcel·les en producció, aprendre «la teòrica» i «la pràctica» del conduir i aconseguir traure's els permisos necessaris per poder fer de taxista, que era allò

que realment li agradava, allò que havia somiat tantes vegades i que hauria de marcar el seu futur laboral, perquè, com hem dit abans, tenia cada dia més clar que la terra no era per a ell. Cada dia que passava s'afermava més en la idea que, de vegades, les circumstàncies manen, ell havia estat educat per saber esperar, però ara havia de fer realitat el seu somni, calia intentar-ho.

Disposar de la llicència per conduir li va permetre deixar la llaurança com a activitat principal i dedicar-se al taxi. Per uns anys la terra va ser conreada en aquells dies i hores en què el taxi no l'ocupava. Va entrar a treballar «per a atri», a sou, a jornal; ell que coneixia tant bé Castelló no va tenir massa dificultat per trobar ocupació. El conegut d'un veí, Albert, que abans de la guerra havia tingut carruatges, i ara tenia un «Citroën C6» model dels anys 20, a qui la salut darrerament no acompanyava gaire, necessitava un conductor per continuar traient el seu taxi al carrer, per poder seguir oferint el servei, així que prompte van aclarir-se.

Així van passar els primers anys, ho recordava ben bé, van ser cinc anys de treball constant, amb alternança taxi i llaurança, i amb esforç i moltes privacions va anar a la vegada que portant unes pessetes a casa, que venien molt bé per completar la ja de per si malmesa economia agrícola, estalviant alguns «duros» i trobar-se en condicions de demanar a la Caixa d'Estalvis un crèdit i així poder deixar de ser assalariat del taxi i «establir-se» en el moment en què Albert va decidir jubilar-se.

A la fi, corria l'any 1954 va aconseguir el somni, ser «autònom» i tenir un nou vehicle pel servei públic de viatgers; el vehicle que havia conduït i «mimat» en els darrers anys,